

[Forsvarsministeren]

hvert fald bevæger sig videre i retning af, hvad vi kalder ikke tidlig førstebrug, og allerede det ville efter vores opfattelse være et betydningsfuldt resultat.

Forhandling

Pelle Voigt (SF):

Jeg skal takke ministeren for svaret på vores forespørgsel og konstatere, at vi endnu en gang – som så ofte før i debatter af denne karakter – får diskussionerne om NATOs militærdoktriner og NATOs overordnede strategi, det fleksible gensvar, rodet sammen på den mest kunstfærdige måde, idet vi jo alle er klar over, at NATOs officielle overordnede strategi om det fleksible gensvar er en overordnet strategi, der indholdsmæssigt kan fortolkes på overordentlig mange forskellige måder.

Det har undret os såre, og vi kan ærligt talt ikke forstå, hvad det er, der er sket på forsvarsministermødet i Skotland den 20.–22. oktober 1986, hvis det, der er sket, blot er, at eksisterende retningslinjer tilbage fra 1960'erne er blevet samlet i ét dokument, uden at man har diskuteret helt fundamentale elementer, hele det grundlag, der ligger i spørgsmålet om anvendelse af atomvåben, herunder centralt naturligvis spørgsmålet om førstebrug eller ikkeførstebrug.

Det lyser også ud af ministerens besvarelse her i dag, at regeringen indtager det noget bizarre standpunkt og anvender den noget bizarre fortolkning af Folketingets dagsordener, at det at gå ind for en international aftale imod førstebrug af atomvåben ikke er ensbetydende med, at man aktivt skal arbejde for, at NATOs strategi ændres på dette område. Som om der altså skulle være tale om to forskellige ting! Det er naturligvis usammenhængende, og det er ulogisk, al den stund alle, der har beskæftiget sig med disse spørgsmål, ved, at problemet for indgåelsen af en sådan aftale lige præcis består i og beror på NATOs fortsatte fastholden ved førstebrugsoptionen.

Og netop den førstebrugsoption er det jo, som i øjeblikket angribes af en række af grundlæggerne af ideen om det fleksible gensvar med den argumentation, at det nu har skabt en så stærk egen logik omkring sig, at det fleksible gensvar i virkeligheden ikke længere er fleksibelt.

Det kom til udtryk, da general Rogers i maj 1985 beklagede sig over, at han måtte skære ned på de konventionelle styrker i Europa, hver gang han skulle modtage nye atomvåben. Og det kom til udtryk i general Rogers' bemærkninger om, at det ville være nødvendigt for ham relativt hurtigt at eskalere til førstebrug af atomvåben i tilfælde af krigsudbrud. For på trods af ministerens henvisning til Montebellobeslutningen skal vi jo ikke glemme, at der faktisk, selv når den er udført fuldt ud, vil stå omkring 4.500 amerikanske nukleare sprænghoveder i Vesteuropa, i Storbritannien og på det vesteuropæiske kontinent, og at en række af disse våben vil være placeret så tæt på Warszawapagstens område, at en krigssituation meget, meget hurtigt vil eskalere ud i en atomkrig, fordi disse våben og deres placering kommer i det, amerikanerne kalder en »use them or lose them«-situation, altså en situation, hvor man må vælge imellem at anvende sine våben på et meget tidligt tidspunkt og at se dem falde i fjendens hænder.

Derfor er det meget vanskeligt for os at forstå, at denne diskussion ikke har stået centralt i diskussionen på forsvarsministermødet i Skotland, og det er næsten umuligt for os at forstå, at ministeren i den forbindelse ikke har fremført det danske synspunkt, det danske ønske om en ændring af NATOs førstebrugsstrategi.

Det kunne han have gjort i overensstemmelse, ikke med SFs, ikke med VS', men med regeringens egen forsvars- og sikkerhedspolitiske holdning, med de argumenter, som er udviklet af folk som McGeorge Bundy, Morton H. Halperin, William W. Kaufmann, George F. Kennan, Robert S. McNamara, Madalene O'Donnell, Leon V. Sigal, Gerard C. Smith, Richard H. Ullman og Paul C. Warnke, eksempelvis i augustnummeret i år af bladet *The Atlantic Monthly*, hvor man netop punkt for punkt peger på, at hvis man indtager den slags sikkerhedspolitiske synspunkter, som forsvarsministeren og udenrigsministeren og statsministeren plejer at indtage, så må det selv på de betingelser nødvendigvis betyde, at man vender sig imod førstebrug af atomvåben.

Alligevel må vi konstatere, at regeringen ikke har været i stand til i forbindelse med beslutningen om de nye politiske retningslin-